

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ל' שבט תשפ"ב | דף היומי בבלי: מועד קטן כ | דף הכולל: חגיגה יט.
דף היומי בהלכה: מסעיף ב' עד סעיף ד'.
מוסר: דבר בעיתו - פרק ב' מ"וכלל ענין" עד "גם הגה ידוע".
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער עבודת האלוקים פרק ד' עד 'והראיה על ברור'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

בשביל מה גילו את אמריקה? – ההסבר של מרן הגר"ח שליט"א | פספסת את ה'אלול? קבל ציאנס נוסף משנכנס אדר | כשד"ר גרינוולד נכנס לחדרו של הסטייפלער הוא ראה מחזה מופעים | האם "משנכנס אדר ראשון מרבים בשמחה"? | 2328

חדשות דרשו

על רקע הסיומים הצפויים בחודשיים הקרובים ברחבי תבל התעוררות וחיזוק עצום בעולם היהודי ללימוד הדף היומי בהלכה

לימוד ההלכה במסגרת הדף היומי בהלכה, הולך ומתרחב בעולם היהודי כולו כאשר רבבות יהודים קובעים לעצמם סדר לימוד יומי קבוע ומתעתדים להצטרף למחזור השלישי שיחל בעוד שבועיים וחצי • ביום המישי הבא ובמוצ"ש שלאחריו ייערכו מעמדי סיום אדירים בהשתתפות מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א שיחזקו את הלימוד במשנ"ב • לאחר מכן ייערכו מעמדי סיום בעשרות ריכוזים יהודיים ברחבי תבל

יהודי כיצד חיים כיהודים יראים.

50 אלף הלומדים והמצטרפים הכריזו על עצמם כי חלקם עם יושבי בית המדרש המבקשים להתגדר בד' אמות של הלכה, ולא פוסעים ימין או שמאל שלא על פי ההלכה הפסוקה לנו מדור דור, ובוודאי כפי שנפסקה לנו ע"י הפוסק לדור אחרון מרנא החפץ חיים ז"ע, המאיר את דרכינו בהלכה בדרך העולה בית ק-ל.

בשבת הקונוונשן נערכו דיונים מיוחדים שבהם השתתפו צירי דרשו מאירופה ומא"י ובהם נקבעו היסודות להמשך הרחבת מפעלות לימוד ההלכה בעולם היהודי. הרבנים, ראשי דרשו, והצירים הבהירו את החשיבות העצומה בלימוד קבוע בהלכה, שמסייעת ליהודי להימנע מעוונות חמורים רח"ל, גם בהלכות יומיומות, ובפרט בהלכות שבת, שכבר אמרו גדולי ישראל שלא ייתכן שיהודי שאינו יודע הלכות שבת באופן יסודי שלא יחטא בהם בשוגג.

התעוררות חסרת תקדים בעולם היהודי: בימים אלו רבבות יהודים ברחבי העולם היהודי נערכים לקראת תחילת המחזור השלישי בדף היומי בהלכה שיחל ב"ט אדר א', ויכלול שרשרת סיומים בכל רחבי העולם היהודי, כולל בריכוזים יהודים קטנים שגם אליהם הגיע אור לימוד ההלכה כסדר, מג'ברלטר עוד דרום אמריקה.

כזכור, מה שהווה את יריית הפתיחה לסיום המחזור השני ותחילת המחזור השלישי, הוא מעמד התפילה שנערך על ציונו של הפוסק לדור אחרון מרנא החפץ חיים ז"ע בראדן - ערש הורתו ולידתו של ספר המשנ"ב, במעמד נורא הוד שבשיאו הונח ספר הגיבורים עם שמות 50 אלף לומדים ומצטרפים לברכה וישועה עליהם ועל כלל ישראל. במהלך המעמד הרבנים הדגישו את החשיבות העצומה, דווקא בדור הזה, לדבוק בלימוד ההלכה ולקנות ידיעות באורח חיים המקנות כלים נכונים ודרך ישרה לכל

ובדגש על לימוד ההלכה. כאשר יהודים בכל העולם מבקשים דווקא כעת להצטרף למסלולי הלימוד, ולהיות חלק ממשפחת הלומדים הגדולה בתבל".

הרב אביגדור ברנשטיין חבר הנהלת 'דרשו' אומר כי הנתונים הוצגו תחילה בפני גדולי ישראל וחברי נשיאות דרשו שהביעו את התפעלותם נוכח העלייה המשמעותית בהיקפי הלומדים והנבחנים, הרבה מעבר לתקופה שקדמה למשבר הקורונה. "רואים כאן התחזקות כללית בכל מקומות מושבות לומדי התורה, כאשר תנופת הגידול של דרשו היא לא תופעה שמתייחדת לאזור מסוים, אלא באה לידי ביטוי גם בעשרות הסניפים מעבר לים" אומר הרב ברנשטיין. "בשבועות האחרונים, סניפי דרשו באירופה ובארה"ב מדווחים על תוספת בכמות הנבחנים כאשר גל ההתחזקות בלימוד התורה הגיע גם לבואנוס איירס הרחוקה שמדווחת גם היא על עליה מתמדת בכמות הנבחנים".

יצוין שעד עתה נבחנו בדרשו מאז הקמת הארגון למעלה מ-300 אלף נבחנים, כאשר עשרות אלפים מהם, מ-26 מדינות ברחבי העולם היהודי כולו, נבחנים מדי חודש בחודשו במבחנים השונים, ב'דף היומי בבלי', ו'בדף היומי בהלכה', כאשר ברחבי העולם נמסרים מידי יום למעלה מ-2000 שיעורים בדף היומי בהלכה שבהם משתתפות רבבות יהודים הצמאים לדבר ה' זו הלכה.

בימים אלו המסע ממשיך כאשר ביום חמישי ט' באדר ייערך מעמד הסיום הראשון בישראל בהיכלי ארנה, ובמוצאי שבת ייערך מעמד נוסף בהיכלי ארנה. ביום ראשון ייערך מעמד בצרפת, כאשר לאחר מכן ייערכו מעמדים בכל רחבי העולם היהודי, בכל מדינות אירופה, דרום אמריקה, רוסיה ועד לדרום אפריקה ואוסטרליה, וביום חמישי ל' באדר א' ייערך מעמד הסיום המרכזי בארה"ב כשבשבת שלאחריו, שבת פרשת פקודי, תערך הכנסייה השנתית של ארגון דרשו בקונטיקט שבארה"ב.

ההתעוררות בעולם היהודי באה לידי ביטוי גם במספרים חסרי התקדים של כמות הנבחנים החדשים. מנתונים עדכניים עולה כי נרשם זינוק דרמטי בכמות הנבחנים במסלולים השונים של ארגון דרשו. בין היתר נוספו יותר מ-850 נבחנים נוספים בדף היומי בבלי, 2,900 נבחנים חדשים ונוספים בדף היומי בהלכה, ולא פחות מ-3,400 נבחנים חדשים בתכנית 'קנין שביעית' תוכנית הדגל בסוגיות השמיטה מבית מדרשו של מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א ע"י מכון 'שיח אמונה' ללימוד הלכות שמיטה. בארגון דרשו אומרים כי הנתונים הדרמטיים הם הרבה מעבר ל"גידול טבעי" שיש כל העת כאשר בכל יום יש מצטרפים נוספים. "הנתונים מדברים בעד עצמם" אומרים בארגון. "מדובר בזינוק משמעותי שממחיש את העובדה שהעולם היהודי כולו רואה ערך עצום לא רק בלימוד התורה, אלא גם בידיעת התורה,

סגולות וישועות

בתאריך י' כסליו ה'תשע"ד היא פרסמה מודעה נוספת שבה סיפרה על גודל הנס. הסיפור הייחודי והפלאי ריגש את אלפי הקוראים וגרם להתעוררות רבה. ואז, תוספת שבת זיפתה שוב, ובעוצמה - -

ילדים של תוספת שבת

השתיקה הרועמת מפי בני הזוג, נאלץ לחזור על הדברים: "בדרך הטבע לא נראה שמשוהו יועיל. מצטער, מחזק את ידכם!", הוסיף לפני שסיים, מנסה לעודד את רוחם...

עברו שבועות ספורים בניסיון להפנים את המציאות החדשה, בהתחזקות באמונה וביטחון למרות גודל הניסיון.

אחרי מספר שבועות, התגלגל לידיהם גיליון העוסק ב'תוספת שבת'. נכתב בו בשם רבינו האר"י הקדוש כי 'תוספת שבת' והפצת מעלתה, היא סגולה גדולה לפקידת עקרות ולישועות בזרע של קיימא. הם הרגישו שהגיליון התגלגל במכוון לידיים שלהם, כדי להאיר את הסגולה הבדוקה והמנוסה, גם כשכל הסיכויים אבדו מזמן... הם החליטו לנסות.

הם ירדו לפרטים הקטנים, איך מצליחים להיכנס לשבת ברוגע. אחרי דיון ממצה, יצא מתחת ידם דף שבו נכתב: 'החל מהשבוע, מקדימים קניות ליום רביעי. הניקיון עובר ליום חמישי,

את הסיפור הבא שמענו מבעלי המעשה, משפחת כהן מבני ברק, לולא שמענו אותו במו אוזנינו מפיהם, היינו חושבים כי מדובר בהגזמה, אך עם עובדות קשה להתווכח.

במשך שנים רבות, הרב י' כהן וזוגתו המתינו לזרע של קיימא. אי אפשר לתאר ולשער מה המשמעות של המתנה במשך שנים רבות לישועה. כך מצאו את עצמם, הרב כהן וזוגתו, הופכים את העולם, פשוטו כמשמעו, בניסיון נואש לזכות לילד. הם התפללו והתחננו לפני בורא עולם.

היה זה במוצאי תשעה באב ה'תשע"א. כאילו לא די באבל הכללי בעם ישראל ביום הנורא הזה, הצטרף לכך אבל אישי. אחד המומחים המובילים התקשר אליהם באותו לילה ובפיו בשורות קשות. "אני מצטער לבשר", אמר בקול מלא אמפתיה, "לפי הנתונים הנוכחיים אינני איש בשורה!".

מעבר לקו השתררה שתיקה של הלם. המומחה, שהרגיש את

עולם, בני הזוג חבקו בן יקר, ונקרא שמו בישראל 'אברהם'.
השמחה הרקיעה שחקים, וגם המסר העולה ממנה: תוספת שבת היא מפתח עוצמתי במיוחד. גם כשהכול נראה סגור וחשוך, גם אז תוספת שבת פועלת חתירה של רחמים מתחת כיסא הכבוד, ויוצרת ישועות פלאיות יש מאין!
שנה וקצת אחר כך, האשה נזכרה כי הבטיחה שכשתיוושע בזכות תוספת שבת - תפרסם את דבר הנס, ותיידע את הציבור בדבר עוצמת הסגולה הנפלאה הזו.
בתאריך י' כסליו ה'תשע"ד, כשבנה אברהם היה בן יותר משנה, פרסמה מודעה נוספת שבה סיפרה על גודל הנס, לו זכתה בזכות הקדמת קבלת השבת. היא ריגשה את הקוראים בסיפורה האישי הייחודי והפלאי כל כך, תוך הוספת המלצה אישית למצפים לישועות, לנסות את הסגולה העוצמתית במיוחד...
ואז, תוספת שבת זיכתה שוב בעוצמה.
שנה אחר כך, בדיוק מופלא, ב-י' כסליו ה'תשע"ה, בדיוק שנה אחרי הפרסום השני, בני הזוג שוב זכו למשש בידיהם את הפלא העצום והנפלא, את תינוקם החדש, הפעם הייתה זו בת...
הילדה נקראה בשם 'איילה'. האם המאושרת חובקת היום את אברימי ואיילה. פיה לא פוסק מלהלל ולשבח: "אה, ילדים של תוספת שבת, ילדים של תוספת שבת!".
(פניני עין חמד, מעובד מתוך דברי הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א)

הבישולים לקירור - עוברים ליום חמישי בערב. להשאיר ליום שישי רק ניקיון סופי ובישולים אחרונים! - הם רשמו ותלו על המקרה...
בשבוע הראשון, הם חשו לראשונה את חוויית הרוגע בעת כניסת השבת, את השלווה האופפת אותם ואת הבית כולו רגע לפני כניסת המלכה. שעת הדלקת הנרות מעולם לא היתה מרגשת ומרוממת יותר, כשמתכוננים אליה ברוגע. בזמן הדלקת הנרות, תפילת האישה בקעה מעמקי הלב: "זוכני לגדל בנים ובני בנים, חכמים ונבונים, אוהבי ה' יתברך".
אחרי שבועיים של תענוג צרוף, המשיכו לשלב הבא: עידוד וחיוזוק אחרים להצטרף. וכך, ב-ט"ז אלול ה'תשע"א, בני הזוג פרסמו מודעה בעיתון שבה נכתבו כמה ציטוטים מגדולי הדורות במעלת 'תוספת שבת', על גודל הזכות, על עוצמת החוויה ועל השערים הנפתחים בהקדמת קבלת השבת.
המודעה פורסמה. אין לנו מידע מה הייתה השפעתה בקרב הציבור, אבל אנחנו יודעים גם יודעים מה היא פתחה עבור בני הזוג... כאמור, המודעה פורסמה בתאריך ט"ז באלול תשע"א. את השורה הבאה, צריך לקרוא פעמיים ושלוש כדי להאמין:
ב-ט"ז אלול ה'תשע"ב, בדיוק שנה אחרי, האב עמד על יד הסנדק שמחזיק בתינוק הקטן, ואמר בדמעות של אושר: "ברוך אתה... להכניסו בביתו של אברהם אבינו!". במתנת אהבה מבורא

ענינא דיומא

השאלה שאנשים שואלים את עצמם בכל שנה מעוברת: האם "משנכנס אדר ראשון מרבים בשמחה"?

בחודש זה - אמנם הרמ"א פסק שיש להרבות בשמחה ב"ד באדר א', וממילא לכתחילה גם קיים 'מרבים בשמחה' באדר א' (דרך שיחה, מקצץ).
רבים מצביעים על לשונו הק' של מרן החת"ס זצוק"ל, אשר בשולי תשובה הלכתית (שנדפסה בחלק חו"מ סי' כ') חתם בזה הלשון: "פ"ב [-פרשבורג] כאור בוקר ליום ג' שנכפל בו כי טוב, א' דר"ח אדר ראשון שמרבים בו שמחה לסדר 'ושכנתי בתוכם' תקפ"ט לפ"ק". הרי לנו "תשובת החת"ס" ששמחה נוהגת אף באדר א'.
[יש לציין גם, שאת לשון רש"י ממנו מדייק היעב"ץ שאין דין 'מרבים בשמחה' באדר א', מפרש החת"ס (שו"ת או"ח סי' ק"ס, מובא ב'שערי ימי הפורים') באופן אחר, שלפיו אין לדייק כך].
(עי' מאמרו של הרב רפאל ברלזון, מוסף שבת קודש תרומה תשע"ז)

משנכנס אדר מרבים בשמחה נוהג בפשטות רק באדר ב' בחודש שבו חל פורים, באותו חודש שהוא לכאורה אדר 'האמיתי'. [כ"כ בשו"ת שאילת יעב"ץ (ח"ב סי' פח), מפני שהוא סמוך לניסן שגם בו נעשו ניסים לישראל, והם ימי ניסים רצופים (וכך דייק מלשון רש"י בתענית כט. ע"ש). וכן כתב בשו"ת תשובה מאהבה (ח"ב סי' שא), וכן דעת מרן הגרש"ז אויערבאך (הליכות שלמה פורים פי"ח שם הע' 35), וכן כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"י ס' קה אות ג') וכן נוטה דעת מרן הגר"ש אלישיב (חשוקי חמד מגילה ו' ב) - ע"פ ביאורים ומוספים, 'דרשו'.
אמנם, יש מצדדים ש'המרבים בשמחה' מתחיל כבר באדר א'. כך זה לדעת מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א, ונימוקו עמו: נכון שלדעת הסוברים שאין להרבות בשמחה ב"ד באדר א' (עי' או"ח סי' תרצ"ז), ממילא גם לא קיים 'מרבים בשמחה'

פספסת את ה'אלול'? קבל צ'אנס נוסף משנכנס אדר

נקודה מאירה על שמחה על חודש אדר - מעובד מתוך דברי המשפיע החסידי הגה"ח רבי אשר לוסטיגמן שליט"א

חודשי אדר.

הווי אומר: אם חלילה **בלולא** - בחודש אלול, **התמהמהנו ב'ועתה'** - בעשיית התשובה, או אז עלינו לנקוט **ב'שבנו זה'**, כלומר לשוב בחודש **'זה'**, בחודש אדר. ואם היא שנה מעוברת, יש לנו **"ושבנו זה - פעמיים"**.

ובספר 'אהבת שלום' להרה"ק רבי מנחם מענדל מקאסוב זיע"א, אמר על הכתוב "ועתה אל תעצבו", ש'אין ועתה אלא לשון תשובה' כנ"ל, ובא הכתוב לרמז שתשובה יש לעשות בדרך של "אל תעצבו", אלא על ידי שמחה, כי צריך האדם לשמוח על כך שזכה לשוב אל ה' ולא להצטער על כך חלילה וחס.

הרה"ק ה'שר שלום' מבעלזא אמר, כי מי שהחמיץ את ההזדמנות ולא שב בתשובה כראוי בחודש אלול, מקבל הזדמנות נוספת לעשות תשובה בחודש אדר. והביא על כך רמז נפלא מהפסוק (בראשית מג, י) "כי לולא התמהמהנו כי עתה שבנו זה פעמים".

"לולא" - הוא 'אלול' בשינוי סדר האותיות.

"ועתה" - אמרו חז"ל אין 'ועתה' אלא לשון תשובה.

"שבנו" - כמשמעו, תשובה.

"זה" - עולה כמנין 12. חודש אדר הוא החודש ה-12 במנין חדשי השנה.

"פעמיים" - רומז לשנים שבהן יש "זה" שתי פעמים. שני

פרשת השבוע

כשהתקרבנו למקור הקול הבחנו בבירור שזהו קולו של הסטייפלער הקדוש. לתומנו חשבנו שהוא הוגה באחת הסוגיות העמוקות שבש"ס. אך לא! לעינינו נגלה מחזה מדהים...

לא לחכות ש'כוס התה' יתקרר | נקודה למחשבה - הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

שלנו היא לחדד, לשנן ולהחדיר שוב ושוב את היסודות הפשוטים לנו, את האמונה הבסיסית. רק בדרך זו נצליח להשריש בליבנו את האמונה ונזכה לחיות לאורה.

סיפר המשגיח הגה"צ רבי דן סגל שליט"א (מובא בספר 'אוצרותיהם אמלא'):

"כשלמדתי בישיבת פוניבז', שבתי באחד הלילות עם מספר בחורים לישיבה. בדרכנו עברנו סמוך לביתו של מרן הסטייפלער זצוק"ל. היה זה כאשר התגורר עדיין בדירתו הישנה, בה היתה ממוקמת בקדמת הבית חורשה קטנה, וממנה בקע קול מוכר של ניגון ערב ומעורר. כשהתקרבנו הבחנו בבירור, שהקול שנשמע ברקע הוא קולו של הסטייפלער הקדוש. לתומנו חשבנו שהוא הוגה באחת הסוגיות העמוקות שבש"ס. אך לא! לעינינו נגלה מחזה מדהים ומפעים במיוחד. הסטייפלער ישב על כסאו, עיניו עצומות וקולו הרוטט נשמע איך שהוא שר את י"ג עיקרי האמונה בניגון מיוחד: "אני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו הוא יחיד ואין יחידות כמוהו" ... כך אמר קטע אחרי קטע, ברגש

וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עלת (פרשת השבוע. כד, ה). הרה"צ רבי זאב אידלמן זצ"ל למד בחברותא עם הרה"צ רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל. באחד הימים, בזמן לימודם המשותף, הגישו לפני רבי וועלוול כוס תה. התה היה כה רותח, עד כדי כך שלא היה מסוגל ללגום ממנו. כעבור דקות ספורות, משהתקרר מעט התה, נטל רבי זאב את הכוס בידו, בירך בכוונה והחל לשתות. לפתע פנה רבי זאב לרעו וידידו רבי ראובן, ואמר לו: "כיצד תסביר זאת?! שרק לפני דקות אחדות התה היה כה רותח עד שלא הייתי מסוגל להכניסו לפי, ואילו כעת מבלי שעשיתי שום דבר, הוא כבר התקרר?"

"אלא", הטעים רבי וועלוול אידלמן זצוק"ל, "כך טבע הדברים, כדי לקרר לא צריך לעשות כלום! כדי שהשתיה תתקרר יש רק לחכות ולשהות וכל הרתיחה עוברת מאליה!... העבודה וההשקעה היא כאשר רוצים לחמם את המים, אך בשביל לקררם, מספיק לא לעשות כלום"...

והנמשל ברור. נקודה זו לימדונו חכמי ישראל, כי העבודה

מיוחד שובה לב, שעורר אותנו מאוד לאהבת ה' ויראתו.

השתוממנו למראה עינינו; ראש קהילות יעקב שעיני הכל נשאות אליו, מי שזכה להרביץ תורה לאלפים ולרבבות בספריו המופלאים. איש אלוקים ששכינה מדברת מתוך גרונו. במה הוא עוסק? בשירת 'אני מאמין' ברצינות תהומית, בטהרת לב. אשרי עין ראתה זאת!...

כעין זאת, סיפר הגר"ד סגל שליט"א ששמע מד"ר גרינוולד מארצות-הברית: בהזדמנות מסויימת זכה ד"ר גרינוולד להיכנס אל חדרו של מרן הסטייפלער זצוק"ל. כשנכנס ישב הסטייפלער כשפניו לכיוון הקיר, וגבו הופנה לכיוון הדלת, כך שלא הרגיש כלל בנכנסים לחדר. הוא ישב מרוכז, ואמר בקול רם קטע אחר קטע, את כל י"ג עיקרי האמונה, והסבירם וביארם באידיש אחד לאחד: "טאטע איך גלייבט מיטן גאנצן הארץ... [אני מאמין עם כל הלב...] שהבורא יתברך שמו אינו גוף"...

מרן הגר"ש וואזנר זצוק"ל (כמובא ב'אוצרותיהם אמלא') סיפר שפעם ביקר בתחילת הלילה בבית מרן החזון-איש זצוק"ל. ה'חזון-איש' ישב בחצר שקוע בהבטה על כוכבי הלילה. הוא היה נתון בהתפעלות ודבקות מיוחדת מתפארת הבריאה ועיניו זלגו דמעות, עד שלא הרגיש כלל שהוא עומד אצלו....

וַיִּשְׁלַח אֶת נְעָרָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עֵלֶת (פרשת השבוע. כד, ה). ביאר ה'אבני אזל': על זה שישראל אמרו 'נעשה ונשמע', צריכים בני הנעורים שלנו להיות נכונים להקריב קרבנות. 'נערי בני ישראל' צריכים להיות "ויעלו עולות"....

בכל הדורות הוצרכו בני הנעורים להתמודד בהתמודדויות לא פשוטות. היו זמנים בהם העלו לומדי תורה על המוקד. היו זמנים בהם נאסר ללמוד וספרי התלמוד הועלו באש, כך שלומדי הישיבות הוצרכו לדעת את הש"ס בעל פה, כי לא היו להם ספרים. היו דורות ש'יפיתו של יפת' נלחמה ב'אהלי שם'. היתה תקופת ה'השכלה' הארורה והיו דורות שבני הישיבות סבלו חרפת רעב, נאלצו לאכול 'מים' או לישון בחנויות ולשמור על תכולתם מגנבים ופורצים. בזמנים מסוימים חטפו אותם לצבא, בזמנים אחרים זילזלו באלו שיושבים ולומדים כל היום. בדורינו לא עומדים הלומדים הצעירים בפני סכנת מוות, שריפה או עינויי אינקוויזיציה. האוכל ניתן בשפע, הבחורים לנים בחדרי פנימיה נעימים וככל שיילמדו וישקיעו יותר- כך כולנו נעריך ונייקר אותם יותר, ועדיין, יש להם נסיונות מורכבים, כאלו שלא היו מנת חלקינו שלנו, לא שלנו ולא של אבותינו.

מתעסקים הרבה ב'סור מרע', במלחמה עיקשת מול הטכנולוגיה, ב'חסימות' וב'קומה הכשרה'. הריחוק מהרע ומהרוע הוא הדבר הבסיסי, כפי שאנו מבקשים בכל בוקר "אל תביאנו

לא לידי נסיון ולא לידי בזיון". אך לאחר מכן, אנו זקוקים להכרה פנימית עמוקה, ללימוד עצמי ולהבנה מדוע כשאף אחד אינו רואה, שומע ויודע, עלינו להתרחק מתחלואי העולם, מכל מה שהעולם שמבחוץ מציע לנו בלחיצה על כמה מקשים.

בכל דור ודור מתלבש היצר הרע במלבושים וצבעים מיוחדים ובכל דור צריך להתמודד מולו בדרכים המתאימים לו. אל מול כוחות ה'השכלה' השכלתניים, נלחם עולם הישיבות דרך הגיונות התורה העמוקים ומשמחי הלב של רבי חיים בריסקער זיע"א, עם ה'קצות' וה'נתיבות'. כאשר הכוחות החיצונים השפילו עד עפר את לומדי התורה וראו בהם 'בטלנים', הקים ה'סבא מסלבודקה' את ישיבתו, כשמרן הגר"ס זיע"א אמר לו שמטרת הישיבה היא "להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים" (ישעיהו נ"ז ט"ו). כך נוצרה שיטת 'גדלות האדם'. בסלובודקה לימדו שהאדם הוא היצור הנעלה ביותר בתבל שנבחר לעשות את רצון בוראו, ולכן עליו להתנהג כאדם השווה לפני המלך. רוממו את מושג ה'אדם' וממילא כל ההבלים שמסביב נמוגו והתאדו. בכל זמן ועת נלחמו עם היצר וחילותיו לפי שיטות המתאימות לזמן ולמקום, כשמעל הכל מתמקדים בתרופה המועילה ביותר, "בראתי יצר הרע-בראתי תורה תבלין".

כדי להתקרב ביראת שמים, אמר רבי וועלוול אידלמן זצ"ל, מספיק לא לעשות כלום.... כדי להילחם בעולם המדווחים הנוצץ שמציעה הטכנולוגיה, לא מספיק לחסום ולעצור את האפשרויות הטכניות להגיע לכל הסחי והמיאוס. כי מי שאינו מבין באמת, יכול תמיד לעקוף, להשיג, להחביא, לשקר את כל העולם ולרמות בעיקר את עצמו.

כדי לעצור את הרע קל-ההשגה שסביבנו, צריך להתחיל מהשורש. לדעת שיש בורא עולם, ללמוד ולהרגיש אמונה בסיסית. להבין מדוע אנו עבדי ה' ומדוע אנו חייבים לעשות את רצונו יתברך. להחדיר בלבבות אמונה חושית, לדעת שיש דין ויש דיין, יש עולם הבא, גן עדן וגהינם. מה מטרתנו עלי אדמות ושאונו, לפני שאנחנו 'בני ישיבות' ו'בני תורה'- אנחנו 'יהודים', החייבים בתרי"ג מצוות, רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה. ביטול תורה הוא איסור חמור. לדבר לשון הרע זה איסור דאורייתא. להביט לצדדים ולראות מראות מסויימים- זה איסור מהתורה. אלו דברים בסיסיים שכל יהודי, בכל הדורות, הבינו בפשטות וחיו לפי זה.

במוצ"ש האחרון ביקשתי מידידי הרה"ג רבי יעקב ישראל קניבסקי שליט"א, נכדו חביבו של מרן רשכבה"ג הגר"ח שליט"א, לשאול את מרן שליט"א האם בני ישיבות הנצרכים לכך, יכולים ללמוד ענייני אמונה בסיסית, לברר איך נברא העולם, לברר ש'יש אלוקים', מעמד הר סיני וכדומה, עניינים שמלמדים בדרך כלל כאלו שאינם שומרי תורה ומצוות, בסמינרים של 'ערכים' וכדומה. זה היה נוסח השאלה, ומרן שר התורה שליט"א השיב: כן.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

כמה אחוזים מותר לתת ל'משולח' - "אבא אמר עד 35 אחוז. החזון איש מאד החמיר בזה וסבר שזה משנה מדעת הנותן". האם ההוצאות, הם מחוץ ל-35 אחוז, או בכללם?

הגאון רבי אליהו מן, בשיחות עם מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, על ענייני עושר ותרומות

אחרי שרבנו לימדנו את המבט, על ערך הכסף והמעשים הטובים שאפשר לעשות עם הממון, יונעמו דברי רבנו במבטים נוספים מענין לענין באותו ענין.

רבינו סיפר לגיסו הגאון רבי יצחק שליט"א:

"הבית מאיר ז"ל היה תלמיד של הנודע ביהודה ז"ל, וכאשר בא בברית השידוכין עם בתו של גביר קיבל נדוניא. הוא שאל והתייעץ עם רבו במה להשקיע את הנדוניא, ועמדה על השולחן קופה גדולה של צדקה, אמר לו הנודע ביהודה כעין בדיחותא: 'לו היית שומע לי, היית משקיע את הכסף כאן', והצביע על הקופה. הבית מאיר לקח את הדברים ברצינות ומיד הניח שם את כל הכסף.

"הנודע ביהודה מאוד התפעל, ובירכו שיהיה מגדולי ישראל, ושיזכה לחבר ספר. וספר תשובות 'נודע ביהודה' מנהגו, כאשר מביא את השאלה של השואל, כותב גם את מה שהשואל כתב על הענין, אך כאשר מביא מהבית מאיר לא מביא את סברותיו בענין, ושאלוהו מדוע, וענה: 'הרי הוא ידפיס בעצמו ספר ושם יכתוב זאת, ולמה לי לכתוב בשבילו?'..."

אמרת: שמעתי מפי חמי זצ"ל, ששמע מפי הגר"ש בירנבוים, כי פעם אחת באו אנשי סלוצק לרבה הבית הלוי וביקשו שלא ידון דיני ממונות בעיר, ומדוע? כי מי שלא יודע ערך כסף, כיצד יכול לדון בענייני כספים... כי בימים ההם היה נהוג לתת לרב המסדר קידושין - 'סידור קידושין געלט', ופעם אחרת בחתונה של ב' גבירים, הבית הלוי סידר קידושין ואח"כ נתנו לו מעטפה עבה עם כסף. העניים כבר ידעו שאחרי סדור קידושין יש לו כסף, ועני מסכן פלוני המתין לו שם וביקשו כסף, ולא פתח את המעטפה כלל אלא נתנה כולה לעני אחד כמות שהיא. ואמרו שכיון שאינו יודע מהו כסף, איך ידון דיני ממונות?!

השיב להם הבית הלוי: 'אתם, שכן יודעים מהו כסף, אשאל אתכם שאלה: אם יבוא שודד ויצמיד אקדח על הראש ויתבע את הכסף שלכם שבמעטפה, האם תספרו את הכסף או תתווכחו? ודאי שלא, אם כן, תבינו, עני שמבקש ממני כסף זה כאקדח על הראש, ולא שאיני יודע מהו ערך הכסף'...

השמירה לכספים היא על ידי מצוה, אלו הוראות חדות שהשיב רבנו לשואליו.

אמרת לרבינו בתקופה קשה מסויימת: בתקופה זו שהמצב הכלכלי בסכנה וגם המצב הביטחוני לא ברור כלל, אנשים

"וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבֹ" (שמות כ"ה) (ב')

פסיקתא זוטרטא פרשת תרומה: "ועשית בדי עצי שטים" - אלו המסייעין את עוסקי התורה: "וצפית אותם זהב" - שבמקום שעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות צל לעוסקי התורה, עתיד לעשות למחזיקיה.

אם נשאל את מרן הגר"ח קנייבסקי לאיזו מטרה התגלתה יבשת אמריקה על ידי קולומבוס, תהיה לו תשובה ברורה. נכנס תלמיד חכם שנוסע לארה"ב להביא כסף לכוללים, וסיפר בהתפעלות כי אמש שב מארה"ב ויש שם אנשי עסקים רבים, שהולכים בבוקר וחוזרים עיפים בלילה, ואעפ"כ בשעות הלילה מקבלים בביתם כל מיני שליחי מצווה, ומתנהגים אליהם בסבר פנים יפות ובסבלנות.

תגובת רבינו: "על זה גילו את אמריקה"...

סיפרתי לרבינו על החסד שיש בארה"ב, אנשים עובדים מבוקר עד ערב ובערב יש שיעור בגמרא, וביני לביני אוכלים ארוחת ערב ובאים 'משולחים' מארץ ישראל והם מקבלים אותם יפה.

תגובה: "מזה הם חיים ומצליחים"

אמרת: הגרא"ל עמד על כך פעם, שאחרי החורבן של המלחמה יש דבר חדש שלא היה פעם: העשירים נותנים במושגים גדולים שלא היה כך קודם החורבן, ים של כסף.

אמר רבינו: "אחרי חורבן התורה, ה' נותן את האפשרות לבנות את התורה מחדש וזה על ידיהם". ואמרת לו שהגרא"ל אמר בנוסח קצת שונה: הקב"ה החריב התורה, ואיך ישלם לנו בזה? על ידי בני התורה, ובכזה בנין התורה, בין על ידי בני התורה עצמם ותלמידי החכמים, ובין על ידי מחזיקי התורה, וכל זאת תשלום על חורבן התורה בבנין התורה - גם של היששכר וגם של הזבולון. ע"כ (מפי ר"י לוינשטיין ששמע ממרן ראי"ל).

אמרת: הרב מפוניבז' אמר, שאחר המלחמה ריבוי התורה הוא יותר מלפני החורבן.

"הוא הרי צודק לא רק לגבי הכמות אלא גם באיכות, העומק וחריפות של היום בציבור לומדי התורה לא היה כך לפני כן". בהזדמנות אמר רבינו עוד על דברי הרב מפוניבז': "יש דבר נוסף שיש היום יותר מלפני המלחמה: עשיית ספרים. פעם היה יקר מאד והיום יש הרבה ספרים, ויש בזה מעלה וחסרון, אבל המעלה עדיפה על החיסרון".

חוששים מלתת צדקה כי לך תדע מה ילד יום, והם חושבים כי השמירה הטובה לכסף הוא בבנק. "השמירה הטובה ביותר היא למצוה".

אבל בבנק מקבלים אחוזים? - "בדרך כלל יקבלו הרבה יותר אחוזים". א.ה. או בכסף או בשכר טוב אחר בעולם הזה.

שכרם של תומכי התורה רב, ויש מהם ששכרם כפול מאחרים מתקיים דינר במלאת 50 שנה לשיבת ליקווד, הם שואלים מה השכר המיוחד שיש לאותם אלו שיתרמו, מה יהיה לה - מדה כנגד מדה? - "שישבו בגן עדן יחד עם תלמידי החכמים".

האם ישבו גם על יד ר' אהרן זצ"ל? - "מסתמא, ועל פי מש"כ במדרש אגדת בראשית.

סיפר רבינו, שהחפץ חיים שלח את ר' ש. גריינמן למקום אחד והיו לו שם הרבה ביזיונות, וחזר לחפץ חיים וסיפר לו על מה שעבר עליו, אמר לו החפץ חיים: 'למה נקרא שמו יחזקאל בן בוזי? שביזה עצמו על דברי תורה".

אמרתי: הוי עובדה שהלכנו לקמחא דפסחא, ויהודי נתן 5 שקלים שזה היה סכום פשוט מאד וביזיון, אמרתי לאחי שיחי' 'היום עשינו הרבה'.

- "אבל צריך לקחת את 5 השקלים שלפחות תהיה לו לנותן את הזכות הזו".

נדיב פלוני מתעתד לתת מזגנים לכולל בית הלל וזה כ-20 אלף דולר, האם עדיף שיתן את הכסף לתמיכה באברכים, או שלמזגנים עדיף?

"בימים עברו, גם היה חם ועם זאת למדו רגיל. אצל אבא היה חדר צר ואפילו מזגן לא רצה, כיום זה דור של מפונקים, וסוף כל סוף זה מפריע ללימוד, עדיף מזגנים, שזה תועלת לאורך ימים".

בישיבת מיר לומדים כ-2000 אברכים, ותלמיד חכם מביניהם עשה תיקון שמביא פוסק מפורסם, לשעה אחת אחר הצהרים וכל השאלות ישאלו אותו ובכך חוסך להם זמן ביטול תורה ועגמ"נ. גביר פלוני מעוניין לדעת האם המימון של הדבר כגון הנסיעות לאותו רב וכו', האם נחשב לו החזקת התורה, או שזה רק נחשב חסד וכדו' - "זה נחשב לו החזקת תורה וחסד גם יחד".

וגם זו שאלה שנשאלת רבות: נתינת צדקה לאחר שהועברה לנצרכים מראש.

לגבי ישיבת בין הזמנים שכבר חילקו מלגות ללומדים על ידי הלוואה, האם מי שיתרום כעת עבור זה, יש לו חלק בהחזקת תורה?

"אם לקחו את החוב רק משום שאחר כך הם יקבלו תרומה

מנדיב, כיון שעל סמך זה שילמו יש לו זכות החזקת התורה. אבל אם לקחו חוב גם על דעת שאם לא ימצאו נדיב החוב עליהם, אם כן הוא רק משלם את חובם".

וזה שאלה עקרונית של 'משולחים' ועושי צדקה רבים: כמה אחוזים יכול לקחת גבאי הצדקה ליטול לעצמו.

כמה אחוזים מותר לתת ל'משולח' - "אבא אמר עד שלושים וחמש אחוז. החזון איש מאד החמיר בזה וסבר שזה משנה מדעת הנותן".

האם ההוצאות, הם מחוץ ל-35 אחוז, או בכללם? - "מסתמא הוצאות יכולים לתת מלבד שלושים וחמש אחוז".

האם יש דרך לתת ל'משולח' יותר מ-35 אחוז, כגון שיתן לו לא מהכסף שאוסף?

"הטעם שאין זה דעת הנותן ואינני רואה עצה. היה איזה 'משולח' בבהכ"נ של החזו"א, שאמר דרשה להתרים כסף והחזו"א אמר לר' יעקב שכטר 'אל תתן לו פרוטה', כי החזו"א חשש שלוקח יותר ממה שאפשר לקחת".

סיפרתי לרבינו שרבי דוד גריינמן אמר, כי נסע פעם לחו"ל להתרים לכולל חזון איש, והיו אנשים שאמרו 'תבוא מחר', וחשב שרוצים להיפטר ולא לתת, בא מחר ונתנו, ולא הבין ממה נפשך, אם אתה רוצה לתת מדוע תטריח אותי שוב למחרת פעם נוספת? ושאל על כך את פה קדשו של החזו"א, והוא אמר לו: 'עדיין אין להם את הזכות, הם צריכים עוד את המעריב, שחרית, שיהיה להם זכות לתת'...

תגובת רבינו: "יש כאן דבר נוסף: הם רוצים להראות לו שזה לא כל כך פשוט שרק מבקשים כסף וכבר נותנים ומקבלים".

"וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֵתִי" (שמות כ"ה, ח')

שאלה יפה מיהודי החפץ להרבות במעשים, על מנת לקבל שכר רב מאת הקב"ה.

פלוני מעוניין לתרום מתלים לבית הכנסת, אבל רוצה שהם יישארו שלו ובעלותו, כדי שכל מי שיתלה מעיל עליהם תחשב מצוות החסד שלו, האם אפשר לעשות כן, או שמא כיון שזה לבית הכנסת ממילא זה כבר לא שלו? - "אם לא נתן אותם לבית הכנסת פשיטא שהם נשארו שלו, אבל, לא מרוויח כלום בכך שהם יישארו שלו, כי גם אם יתן לבית הכנסת, כל תליה הוא מצוות חסד שלו".

(לקט מתוך הספר 'כל משאלותיך')

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

התקשרתי לבתי לשאול אותה אם תרצה שאקנה
זאת בעבורה, והנה למרבה הפלא, ממכשיר הטלפון
בוקע קולו של ר' אלישיב ידידי. נדהמתי. לא
הבנתי מאיפה הוא נופל עליי באמצע הקניה...

סליחה, לא טעות

ולא יותר, ר' אלישיב ידידי על הקו, באופן לא מובן. הוא שמח לשוחח עמי, וציין ששמחה גדולה היא לו שזכרתי והתקשרתי לשמוח עמו ביום שמחתו. בירכתי אותו בברכות לבביות, החלפנו עוד כמה מילים של ידידות וסיימנו את השיחה הלבבית.

נדהמתי ממה שקרה. לא הבנתי מאיפה הוא נפל עליי באמצע הקנייה... עיון קצר במסך של הסלולרי הסביר הכל. שם בתי הוא 'אלישבע' ושם ידידי הוא 'אלישיב'. השמות מופיעים בזה אחר זה ברשימת אנשי הקשר וכך כאשר דפדפתי בין אנשי הקשר, טעו אצבעותיי בשורה אחת. במקום על 'אלישבע' לחצתי על 'אלישיב'!

זו טעות שעלולה לקרות לכל אחד בכל זמן, אבל לא זכור לי שבעשר השנים האחרונות התקשרתי בטעות לאלישיב במקום לאלישבע... רק בזמן המיועד, ביום חופת בנו בשעה טובה ומוצלחת, אינה הקב"ה לידי כביכול 'טעות' מוצלחת כל כך.

אבא רחימא שבשמים המבקש מאתנו שנהיה "אוהבים זה את זה ומכבדים זה את זה", צירף מחשבה למעשה באופן נפלא כל כך, ותזמן את שיחת הטלפון המתוכננת, לבל תלך חלילה לאיבוד! (גיליון 'השגחה פרטית')

מספר הרב מרדכי מלאכי שליט"א: בשבוע החולף קיבלתי הזמנה לחתונה מידיד נעורים, ששם משפחתו אלישיב. החתונה נועדה להיות באולם יוקרתי, ולהזמנה היה מצורף כרטיס מפורט ובו מספר השולחן בו אשב. ידידי אף הוסיף בכתב ידו המוכר, שהוא ממתין לבואי.

הייתי שמח להשתתף בחתונה, אבל מכיוון שאני שרוי באבל על אבי הכ"מ, אני מנוע מלהשתתף בשמחות. תכננתי להרים אליו טלפון ביום החופה, לברכו ביום שמחתו ולשמוח עמו בקירוב הלב ובריחוק מקום, ועל מנת למנוע שכחה, הכנסתי תזכורת בטלפון הנייד ליום החופה בשעה 2:00 בצהריים.

התזכורת מילאה את תפקידה בזמן המיועד, אבל מכיוון שבדיוק אז הייתי בעיצומה של שיחה חשובה, דחיתי את השיחה ל'אחר כך', מה שאומר: אף פעם... הרי לא אתקשר אליו בשעה 4:00 כשהוא כבר יוצא לחופה.

בהמשך נכנסתי לחנות לחומרי בניין, ושם צדה עיני מתקן מסוים שיכול לסייע מאוד לאחת מבנותיי. התקשרתי לשאול אותה אם תרצה שאקנה אותו בעבורה. למרבה הפלא, ממכשיר הטלפון בקע קול של גבר... לא פחות

**למוקד בירורים על חלוקת הכרטיסים
לאירועי 'סיום דף היומי בהלכה' חייגו**

073-7892-311

מה מברכים על פאפיה, העץ או אדמה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

בש"ת רב פעלים (או"ח ח"ב סי' ל') דן בעיני הפאפיה אם נוהג בו ערלה כאלין ואם ברכתו העץ או אדמה, וכתב שדרך העץ שאינו מתקיים יותר מג' שנים, והוא גדול בשיעור קומה עד קומה וחצי,

שאלה: מה מברכים על פאפיה, העץ או אדמה? והאם יש ענין מספק לפוטרו בברכת העץ על פרי אחר ואדמה על ירק אחר? תשובה: הפאפיה הכריעו הפוסקים שברכתו בורא פרי האדמה.

והשואל כתב אליו שבמקומו נוהגים לברך העץ, והשיב לו שזה תרתי דסתרי, דהמברך העץ ונוהג בו כדין אילן לא יאכל משום ערלה, וע"כ שאינו עץ ולכן אין נוהג בו ערלה וברכתו אדמה. וכן הכריע החזו"א ערלה סי' י"ב, דלא יתכן עץ שלעולם פירותיו אסורים באכילה. ויעו"י שבט הלוי ח"ו סי' קס"ה שהאריך בסוגיית הגמ' ברכות בזה ומצדד להחמיר גבי ערלה ע"ש היטב, ומסיק דהסומך על רב פעלים יש לו עמוד לסמוך עליו ולא מחינן בידיה.

ומוציא עלים ופירות, וכשנגמר הפרי העלה הסמוך לו יתייבש, ואחר שתיים או שלש שנים ימות השורש בארץ ויפול העץ. וכתב דאינו נידון כאילן משני טעמים: האחד, הביא מהרדב"ז והר"ש גארמזין בשם תוספתא שאם מוציא פירות תוך שנתו מזריעת הגרעין אינו אלא ירק, ובשאר עצים יש אשר נותנים פירות תוך שנה מנטיעת ענף אבל לא יתן פירות תוך שנה מזריעת גרעין, עוד כתב בשם ההלכות קטנות ח"א סי' פ"ג שנתן טעם אחר כיון שהעץ שלו חלול בפנים ואין זה דרך עץ.

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

אדם הרואה יהודי מבוגר ומסתפק אם הוא כבר בן שבעים, האם עליו לקום מפניו מספק?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

שזורק ממחטות וכדו' על הרצפה, עובר על עשה זה. ולפי זה לכאורה, מי שרואה פסולת ומרימה מקיים מצוות מורא מקדש. ואם רואה פסולת ואינו מרימה, כתב הגר"ח קנייבסקי שגם זה שייך קצת לעשה של מורא מקדש.

עשה נוסף עשוי מספר לשון הרע לעבור: אם הוא מספר על זקן, ואפילו עם הארץ, ומגנהו בפניו, עובר על 'והדרת פני זקן'. ומהו גיל 'זקן' לענין חיוב 'והדרת' - ב'ביאורים ומוספים' מובא בשם הפוסקים שזקן היינו מכן שבעים [ויש דעות שכבר מגיל ששים]. גם המדבר לשון הרע על תלמיד חכם ואפילו אינו זקן, ומגנהו בפניו, עובר על עשה זה, מלבד העוון החמור של ביזוי תלמידי חכמים [וראה בביאורים ומוספים שיטות הפוסקים לגבי הגדר ההלכתי של 'תלמיד חכם' לגבי חיוב קימה].

ב'ביאורים ומוספים' מובא נידון מעניין ומצוי מאוד בענין חיוב קימה בפני זקן: מה יעשה אדם הרואה יהודי מבוגר ומסתפק אם הוא כבר בן שבעים, האם עליו להחמיר מספק? בשו"ת שלמת חיים כתב, וכן דעת הגרי"ש אלישיב והגר"ש ואזנר, שיש להחמיר בזה [הגר"ש ואזנר כתב שזאת רק כאשר מסתפק לגבי גיל שבעים, אולם המחמיר כהדעות שזקן הוא כבר מגיל ששים, אינו צריך להחמיר מספק]. אמנם הגר"א גניחובסקי הביא בשם החזו"א שאין צריך להחמיר מספק, משום שרוב אינם זקנים, וכן הולכים אחר חזקה דמעיקרא. וכן כתב הגרא"ל שטיינמן בשם החזו"א לגבי ספק תלמיד חכם, שאין צריך להחמיר לקום מפניו מספק, משום שרוב אינם תלמידי חכמים. וכן כתב הגר"ח קנייבסקי.

בסעיפים הנלמדים היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים' אנו למדים על עשין נוספים שלפעמים עשוי המספר לשון הרע לעבור עליהם:

המדבר לשון הרע ורכילות בבית המדרש או בבית הכנסת - עובר גם בעשה של 'ומקדשי תיראו'. גם ללומדי תורה בקביעות בבית המדרש לא הותר אלא לאכול ולשתות שם [ובזמננו נהגו להקל קצת גם לדבר דברי חול הנצרכים להם, ומובא ב'ביאורים ומוספים' שטעם ההיתר הוא כדי שלא יבטלו מלימודם, וכמו שהתירו אכילה ושתיה], אבל שחוק והיתול ושיחה בטילה לא התירו. ואם כן - כותב ה'חפץ חיים' - על אחת כמה וכמה דיבורי לשון הרע ורכילות, שבזה מראה בעצמו שאינו מאמין שהקב"ה ישרה שכינתו בבית הזה, ולכך הוא מעז פניו אפילו בבית המלך לדבר שלא כרצון המלך.

בהגה"ה מוסיף ה'חפץ חיים', שהדבר חמור שבעתיים כאשר הדברים נעשים על ידי אנשים חשובים שעומדים במזרח בית הכנסת, שיש בזה חילול ה' ברבים וחמור יותר מסתם חילול ה'. על חומרת חילול ה' שיכול להיגרם מהתנהגותו של אדם חשוב, מובא ב'ביאורים ומוספים' מה שסיפר בנו של ה'חפץ חיים', ר' לייב, שבזקנותו של אביו סמוך להסתלקותו, אף שהיה לו קשה ללמוד מחמת חולשתו, היה מבקש שיניחו חומש פתוח לפניו כדי שלא ייגרם חילול ה' אם יכנס אדם אצלו וימצאנו יושב בטל. בעניין העשה של 'ומקדשי תיראו', מובאת ב'ביאורים ומוספים' דעת הגרי"ש אלישיב שמי שלא נזהר בניקיון בית המדרש, כגון

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

מהו רוחב העמוד המינימלי לעמודי המגילה?

ה' ו'ק', באופן שלא יגע בחלק הימני של האות, ועוד. וכמו כן, יש לדייק בכתיב המלא והחסר, כפי המסורת. ובנוסף, יש להקפיד על יישור השורות מימין ושמאל לכל אורך העמוד, וכן על רוחב עמוד המספיק לכתיבת שלוש פעמים המילה 'למשפחותיכם' (ראה במקורות).

[שו"ע תרצא, ב, ומשנ"ב ח; וראה שו"ע י"ד רעב, ב]

כפי שלמדנו, בכתיבת המגילה, יש להקפיד על דינים שונים של כתיבת ספר תורה. ובדרך זו, יש להקפיד גם על 'היקף גויל', דהיינו שהאות תהיה מוקפת בקלף מארבע רוחותיה, ולא תהיה דבוקה באות אחרת; וכן על כתיבת כל האותיות כצורתן, כגון, ה'חטוטר' באות ח', 'תליית' החלק השמאלי מהאות באותיות

האם ניתן לקרוא בספר תורה שנכתב מתוך הזיכרון ולא בהעתקה מתוך הכתב?

ובנוסף, חובה לומר בפה כל מילה לפני כתיבתה; ולדעת אחרונים רבים, טעם הלכה זו הוא כדי שקדושת אמירת המילים תחול על הכתיבה, ולכן, גם סופר הכותב פרשיות תפילין ומזוזות, והוא בקי בהן, כך שאין חשש שיטעה, צריך לומר את המילים לפני כתיבתם.

[שו"ע תרצא, ב, משנ"ב ט-י, וביה"ל ד"ה גם; ביאורים ומוספים דרשו, 14]

בכתיבת ספר תורה, מגילה, תפילין ומזוזות, חובה להעתיק את הנכתב מתוך כתב אחר, או על פי הקראת אדם אחר, ולא לכותבם בעל פה מתוך הזכרון, על מנת למנוע טעויות. ובדיעבד, אם נכתבו מתוך הזכרון - יש אומרים שאסור להשתמש בהם למצותם, כי אם בשעת הדחק. אולם, סופר הבקי בעל פה בפרשיות התפילין והמזוזות, רשאי לכותבן בעל פה.

באיזו צורה כותבים את שמותיהם של עשרת בני המן במגילה?

והרווח צריך להיות ברוחב כפול מרוחב המילים; ונחלקו הפוסקים בביאור הענין: יש מפרשים - כפליים מרוחב אחת המילים שבשורה, ויש מפרשים - כפליים מרוחב שתי המילים יחד. ויש שכתב, שלכתחילה צריך שרוחב המילים בשתי הצדדים יהא שווה. ואם כתב מילים אלו שלא בצורה זו, המגילה פסולה.

[שו"ע תרצא, ג, ומשנ"ב יז; ביאורים ומוספים דרשו, 18]

את שמות עשרת בני המן שבמגילה, מהמילה "אִישׁ" עד המילה "עֶשְׂרֵת" - סך הכל 22 מילים - יש לכתוב באחת עשרה שורות, בנות שתי מילים כל אחת. בין שתי המילים שבכל שורה, יש להניח רווח, כדרך כתיבת השירות בתנ"ך, שמניחים רווחים בין המילים; אולם, בשונה משאר השירות שבתנ"ך, בהן מניחים רווח גם מתחת לכתוב, בשירה זו מניחים רווח רק בין המילים, ולא מתחת להן.

* הפוסקים דנים לגבי נשים, אם הן משלימות למנין עשרה לקריאת המגילה; אך מנין של עשר נשים בפני עצמו, לכל הדעות נחשב כקריאה בציבור לענין זה.
* מהי מגילה כשרה? מגילה שנכתבה בדיו, על גבי קלף. וצריך 'שירטוט' לכל שורה ושורה, כספר תורה, ויתכן שצריך שהשירטוט יהיה 'לשמה'. ולדעת רוב הפוסקים, צריך לכתוב את המגילה לשם קדושת מגילת אסתר, כדין ספר תורה, ואף לומר זאת בפה לפני הכתיבה. ואם לא אמר כן, אלא הרהר כן בלבו - המגילה כשרה, אך באופן שמוכר אותה לאחר, עליו להודיע זאת לקונה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כשלא ניתן להשיג אתרוג בלתי מורכב - האם ניתן ליטול אתרוג מורכב?

להשתמש במינים הפסולים מחמת מום; וראה פירוט להלן, בנוגע לשימוש בארבעת המינים יבשים. לעומת זאת, את הפסולים מחמת שאינם מינים אלו ממש, אין ליטול אף במקרה שאין אפשרות אחרת, ואף ללא ברכה; מחשש שבשנים אחרות יטעו וישתמשו במינים אלו לקיום המצוה. ואת הפסולים משום גזל - יש ליטול, ללא ברכה, החל מהיום השני של חג הסוכות ואילך.

[שו"ע תרמט, ו, משנ"ב נג, ושעה"צ נט]

פסולי ארבעת המינים מחולקים לשתי קטגוריות: הפסולים מחמת מום, והפסולים במהותם. הפסולים מחמת מום, הם אלו הפסולים משום חסרון 'הֶדְר', משום שאינם שלמים, שזהו הפסול המכונה 'חֶסֶר', וכיוצא בהם. והפסולים במהותם, הם כאלו שאינם מינים אלו ממש, כגון אתרוג מורכב, או ענפי עץ הצפצפה, הדומה לענפי ערבה אך אינו ממין הערבה, וכן ארבעת המינים גזולים. במקרה שאין אפשרות להשיג ארבעה מינים כשרים, ניתן

הלוח היומי

ל' בשבט | רבי יהודה ירוחם פישל ב"ר אריה צבי פערלא זצ"ל, בעל פי' על ספר המצוות לרבי סעדיה ג'

יארצייט:

תקס"ט/ע: רבי ראובן ב"ר יעקב חיים הלוי הורוביץ זצ"ל, מז'רנובצא, בעל דודאים בשדה.
תקפ"ז: רבי מנחם מנדל ב"ר ברוך בנדט אשכנזי זצ"ל, משקלוב, תלמיד הגר"א, בעל מנחם ציון.
תרנ"ג: רבי הלל ב"ר אליעזר פולק זצ"ל, מסאסרעגן, בעל קדש הילולים.
תרנ"ה: רבי שמואל אברהם אבא ב"ר ברוך הגר זצ"ל, מהורודנקא, בעל שפתי צדיק.
תרצ"ה: רבי יהודה ירוחם פישל ב"ר אריה צבי פערלא זצ"ל, בעל פי' על ספר המצוות לרבי סעדיה ג'.
תרצ"ד: רבי אהרן ב"ר שלום הכהן זצ"ל, מחכמי תימן, ר"י בית שרעבי.
תרס"ה: רבי אברהם אבא ב"ר יעקב (ממעליץ) הורוביץ זצ"ל, משענדישוב.
תרס"ח: רבי יחזקאל ב"ר רחמים עזרא זצ"ל, מבגדד, בעל עצי היער.
תשכ"א: רבי צדקה ב"ר משה חוצ'ין זצ"ל, מגדולי בגדד, בעל מקיץ נרדמים.
תשל"ד: רבי זאב וולף ב"ר נתן נטע לייטר זצ"ל, בעל שו"ת בית דוד, מתורתן של ראשונים.

יארצייט הגאון רבי צדקה ב"ר משה חוצין זצ"ל, מחכמי בבל
אף כשקשה לא לוותר על המצוה

הגה"צ רבי צדקה חוצין היה רגיל להתפלל ב'נץ החמה', פעם הוא הוצרך ללון בתל אביב, ובעל האכסניה אמר לו שיש מנין רק במרחק של שעה הליכה, ורבינו אמר: "לא נורא, נקום שעה קודם ונלך". בבוקר כשהחל ללכת כמה פסיעות ראה את ביהכ"נ הגר"א שיש שם מנין ב'נץ החמה', אמר רבינו: "ראו את היצר, השכיח מבעל האכסניה שבסמוך לביתו יש מנין, אולם כשהתגברתי, מצאתי מיד את מבוקשי לפני".

(אורות ממזרח - עמ' ריח)

בעת שיש לנו קושי בקיום מצוה, נשתדל להתאמץ לעשותה אף במסירות נפש, והקושי כבר יסוד מאליו

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il